

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA-4100-02-01/2012
P/12/177

Warszawa, 20 kwietnia 2012 r.

Pan
Jacek Kozłowski
Wojewoda Mazowiecki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie skontrolowała Mazowiecki Urząd Wojewódzki (dalej MUW lub Urząd) w zakresie wykonania w 2011 r. budżetu państwa w części 85/14 – województwo mazowieckie.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym 6 kwietnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie w 2011 r. budżetu państwa w części 85/14 – województwo mazowieckie.

Zastrzeżenia NIK dotyczą między innymi braku rozliczenia dotacji przekazanych gminom na wypłatę stypendiów i zasiłków szkolnych, przekazania decyzji zwiększającej plan jednostki podległej z opóźnieniem mającym wpływ na rzetelność sporządzanych sprawozdań budżetowych oraz braku realizacji wszystkich wniosków sformułowanych w wyniku kontroli wykonania w 2010 r. budżetu państwa w części 85/14.

1. Wykonanie w 2011 r. dochodów budżetu państwa w części 85/14 wyniosło 534 131,9 tys. zł i stanowiło 111,0% kwoty ustalonej w ustawie budżetowej na rok 2011 z dnia 20 stycznia 2011 r.² (480 071,5 tys. zł). W porównaniu z wykonaniem w 2010 r. dochody były wyższe o 54 060,4 tys. zł (o 11,3%).

Największą pozycję dochodów stanowiły wpływy w dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa, które wyniosły 315 398,5 tys. zł (59,0% dochodów ogółem) i pochodziły głównie z tytułu opłat za zarząd i użytkowanie

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82. ze zm.

² Dz. U. Nr 29, poz. 150.

wieczyste nieruchomości Skarbu Państwa. W najmniejszym stopniu zostały zrealizowane dochody w dziale 600 – Transport i łączność – w kwocie 5 320,4 tys. zł (75,3% planu), co wynikało ze specyficznego charakteru wpływu dochodów pochodzących głównie z tytułu nakładanych przez Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego kar pieniężnych.

Uzyskane dochody zostały przekazane przez MUW na rachunek budżetu państwa w terminach określonych w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa³.

Stwierdzono, że w budżecie części 85/14 na rok 2011, podobnie jak w roku 2010, nie zaplanowano dochodów uzyskiwanych przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej (rozdział 75410), zrealizowanych w wysokości 347,6 tys. zł (224,0 tys. zł w 2010 r.), między innymi z tytułu dochodów z najmu i dzierżawy nieruchomości (70,4 tys. zł) oraz różnych odsetek (237,0 tys. zł).

Według stanu na 31 grudnia 2011 r. należności pozostałe do zapłaty wynosiły 673 721,9 tys. zł, w tym zaległości netto 651 087,9 tys. zł. W porównaniu z 2010 r. należności pozostałe do zapłaty wzrosły o 14,1% (o 83 091,3 tys. zł), a zaległości netto o 15,3% (o 86 804,6 tys. zł). Największe zaległości dotyczyły zwrotu zaliczek alimentacyjnych (381 240,4 tys. zł) oraz opłat z tytułu wieczystego użytkowania i sprzedaży nieruchomości Skarbu Państwa (136 984,7 tys. zł, w tym m.st. Warszawa 112 878,8 tys. zł).

W opinii NIK w 2011 r. nie wykorzystano jednak wszystkich możliwości osiągnięcia wyższych dochodów:

- Pomimo działań podejmowanych przez Wojewodę Mazowieckiego⁴ zaległości netto z tytułu zwrotu zaliczek alimentacyjnych zwiększyły się o kwotę 102 638,4 tys. zł (o 36,8%). Wynikało to między innymi z opóźnień w podejmowaniu przez gminy działań windykacyjnych wobec dłużników alimentacyjnych zobowiązanych do zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych osobom uprawnionym. Przykładowo, wyniki kontroli prowadzonej w Mieście Radomiu wykazały, że zadłużenie dłużników alimentacyjnych wynosiło w 2011 r. 23 130,1 tys. zł i było wyższe w porównaniu z 2010 r. o 7 694,3 tys. zł (o 49,8%). Na koniec 2011 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu nie wydał decyzji o zwrocie należności dla 2 758 dłużników alimentacyjnych, co uniemożliwiło podjęcie działań windykacyjnych na kwotę 20 754,2 tys. zł.
- Należności i zaległości z tytułu wieczystego użytkowania i sprzedaży gruntów Skarbu Państwa w porównaniu z 2010 r. zmniejszyły się wprawdzie odpowiednio o: 12 292,2 tys. zł i 13 493,2 tys. zł, jednak głównie w związku z korektą księgową zmniejszającą należności m.st. Warszawy o 13 541,7 tys. zł, zaś zrealizowane w 2011 r. w dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa dochody były tylko o 0,8% wyższe (o 2 555,8 tys. zł) od dochodów uzyskanych w 2010 r. Ponieważ dochody pochodziły głównie z tytułu opłat za zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości Skarbu Państwa istotne znacznie, oprócz poprawy windykacji należności, miała aktualizacja tych opłat. W przypadku Radomia stwierdzono, że w latach 2007-2011 Urząd Miasta nie dokonał aktualizacji opłat rocznych w odniesieniu do 786 działek (43,2% ogółu), których wysokość ustalono na

³ Dz. U. Nr 245, poz. 1637 ze zm.

⁴ W związku ze stwierdzeniem wzrostu niewyegzekwowanych przez gminy zaległych należności w rozdziale 85212 wystosowano do jednostek samorządu terytorialnego pisma w sprawie podjęcia natychmiastowych działań mających na celu wyegzekwowanie przedmiotowych należności (pisma z 14 września i 24 listopada 2011 r.).

podstawie wycen sporządzonych przed 2005 r. (w tym dla 152 opłaty roczne ustalone zostały w 1992 r.). Tylko w przypadku aktualizacji dokonanej w 2008 r. opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego gruntów 360 działek przyniosła wzrost opłat z 293,4 tys. zł do 1 711,0 tys. zł (o 483,1%)⁵. Przykład Radomia wskazuje na możliwość pozyskiwania większych dochodów budżetu państwa i powiatów, jednakże skala tych możliwości jest znacznie większa, bowiem należności Miasta Radom na koniec 2011 r. za zarząd i użytkowanie wieczyste w kwocie 7 321,5 tys. zł stanowiły tylko 1,7% należności z tego tytułu (435 037,9 tys. zł). W opinii NIK skutek istotnej wyższości cen gruntów aktualizacja opłat z tytułu użytkowania wieczystego jest zabiegiem koniecznym, a jej niedokonywanie świadczy o braku należytej dbałości o możliwość zwiększenia dochodów dla budżetu państwa i dochodów własnych powiatów.

W 2011 r. Wojewoda Mazowiecki umorzył należności na kwotę 558,9 tys. zł, udzielił zgody na rozłożenie na raty należności w wysokości 769,7 tys. zł oraz odroczył termin płatności należności o wartości 15,0 tys. zł. Ulgi udzielane były przez Wojewodę na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶ oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa⁷.

2. Wydatki w 2011 r. wyniosły 3 137 489,8 tys. zł, co stanowiło 98,1% planu po zmianach i 103,3% wykonania w 2010 r. Największe wydatki (61,7% ogółu) zostały poniesione na pomoc społeczną w wysokości 1 466 073,1 tys. zł (99,5% planu po zmianach) oraz na ochronę zdrowia w wysokości 470 455,6 tys. zł (99,8% planu po zmianach).

Przy dokonywaniu przeniesień wydatków przestrzegano zasad określonych w art. 171 ustawy o finansach publicznych – zmiany wprowadzono na uzasadniony wniosek, zwiększenia na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich dokonane zostały za zgodą Ministra Rozwoju Regionalnego, a zmiany wydatków na inwestycje budowlane oraz pozostałe wydatki majątkowe przekraczające jednorazowo 100 tys. zł – za zgodą Ministra Finansów. Jednak, przy dokonywaniu zmian w planie wydatków majątkowych w kwotach poniżej 100 tys. zł⁸ stwierdzono, że w trzech przypadkach Wojewoda Mazowiecki nie przekazał niezwłocznie do Ministerstwa Finansów informacji o dokonanych zmianach, co było niezgodne z art. 171 ust. 3 ustawy o finansach publicznych (stosowne informacje zostały przesłane do Ministerstwa Finansów po upływie od dziewięciu do 39 dni po wydaniu decyzji Wojewody o zmianach).

Analiza decyzji wydanych przez Wojewodę Mazowieckiego w zakresie zmian w planie wydatków części 85/14 wydanych w listopadzie 2011 r. wykazała, że do systemu Trezor nie wprowadzono trzech z 25 decyzji skutkujących zmianą w planie finansowym (przeniesienia w kwocie 127,3 tys. zł). Ponadto pięć z 20 decyzji, zwiększających plan wydatków środkami z rezerw celowych (w łącznej kwocie 6 825,6 tys. zł), wprowadzonych zostało do systemu Trezor w terminie od 12 dni do 36 dni od daty ich wydania. Opóźnienia te nie spowodowały zaciągania zobowiązań niezgodnie z planem finansowym.

⁵ Wydatki poniesione przez Urząd na sporządzenie operatów szacunkowych, na podstawie których zwiększono te opłaty wyniosły 59,7 tys. zł i sfinansowane zostały z dotacji przekazanej przez Wojewodę Mazowieckiego.

⁶ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.

⁸ Pięć zmian w planie wydatków majątkowych dokonanych w miesiącach listopad-grudzień 2011 r.

Zrealizowane w 2011 r. wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi wyniosły 229 239,4 tys. zł i były niższe o 1 969,9 tys. zł w porównaniu z 2010 r. (o 0,9%). Wydatki na wynagrodzenia nie przekroczyły limitu określonego w planie finansowym. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 3 793 zł i było wyższe w porównaniu z 2010 r. o 139,4 zł (o 3,8%). Przeciętne zatrudnienie w 2011 r., w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wyniosło ogółem 5 039 osób i było niższe o 245 osób (o 4,6%) w porównaniu z 2010 r. Główną przyczyną zmniejszenia zatrudnienia były podejmowane w jednostkach podległych działania w celu racjonalizacji zatrudnienia oraz konsolidacja jednostek organizacyjnych MUW (rozwiązanie Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności).

NIK pozytywnie ocenia realizację przez Wojewodę Mazowieckiego wydatków majątkowych w kwocie 201 614,0 tys. zł (6,4% wydatków ogółem), które zostały poniesione głównie na przebudowę dróg i odbudowę infrastruktury zniszczonej w czasie powodzi (128 892,2 tys. zł) oraz scalenia gruntów i remonty urządzeń melioracji wodnych (41 409,5 tys. zł).

NIK pozytywnie ocenia, pod względem legalności i rzetelności, przekazywanie przez Wojewodę Mazowieckiego gminom i powiatom środków na realizację Programu Wieloletniego pod nazwą „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011”. W 2011 r., w ramach Programu, Wojewoda rozdysponował 92 150,2 tys. zł finansując 70 projektów obejmujących modernizację lub budowę 226,7 km dróg. Analiza sześciu spośród 70 sfinansowanych w 2011 r. zadań (na kwotę 11 808,2 tys. zł) wykazała, że nabór wniosków, ocena formalna i merytoryczna przez Komisję Wojewódzką oraz realizacja i rozliczenie projektów przeprowadzone zostały z zachowaniem terminów określonych w harmonogramie realizacji Programu. Dofinansowanie z budżetu państwa nie przekroczyło 50% kosztów poszczególnych inwestycji. Prowadzony był na bieżąco monitoring realizacji inwestycji objętych programem, a wypłaty dotacji nastąpiły w kwotach wynikających z pozytywnie zweryfikowanych wniosków o płatność.

3. W 2011 r. plan finansowy w części 85/14 został zwiększony środkami z rezerw celowych o 645 364,6 tys. zł. Środki zostały rozdysponowane przez Wojewodę zgodnie z przeznaczeniem i wykorzystane między innymi na dopłaty do paliwa rolniczego (95 598,7 tys. zł), Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych (92 235,0 tys. zł) oraz usuwanie skutków klęsk żywiołowych (60 495,0 tys. zł). Budżet części 85/14 nie był zwiększany środkami z rezerwy ogólnej budżetu państwa.

Po przeprowadzeniu analizy realizacji pięciu zadań sfinansowanych środkami z rezerw celowych, w łącznej wysokości 59 099,1 tys. zł, NIK pozytywnie ocenia legalność i rzetelność przekazywania podmiotom uczestniczącym środków na dopłaty do paliwa rolniczego, Narodowy Programu Przebudowy Dróg Lokalnych oraz sfinansowanie zobowiązań Skarbu Państwa.

NIK negatywnie ocenia nierozliczenie przez MUW, do dnia zakończenia kontroli, przekazanych gminom środków przeznaczonych na wypłatę stypendiów i zasiłków szkolnych. Stwierdzono, że spośród 314 gmin – które na podstawie decyzji Wojewody Mazowieckiego otrzymały dotację na dofinansowanie wypłaty stypendiów i zasiłków szkolnych (w łącznej kwocie 22 111,9 tys. zł) – 41 gmin otrzymało środki w kwocie przekraczającej łącznie o 533,1 tys. zł dopuszczalny udział dotacji z budżetu państwa, określony w art. 128 ust. 2 ustawy o finansach

publicznych. Do dnia zakończenia kontroli 18 gmin dokonało zwrotu środków⁹ w kwocie 336,4 tys. zł. Stwierdzono jednak, że siedem gmin uregulowało jedynie należność główną, a dwie gminy dokonały zwrotu w kwotach niższych o 22,4 tys. zł niż należne. W stosunku do pozostałych 23 gmin, dopiero 6 kwietnia 2012 r., w wyniku kontroli NIK, Dyrektor Wydziału Finansów MUW wystąpił o wyjaśnienie przyczyn niezagwarantowania 20% wkładu własnego na realizację zadania.

4. Wydatki z budżetu środków europejskich w części 85/14 wykonano w kwocie 36 140,3 tys. zł (81,8% planu po zmianach – 44 195,0 tys. zł). Plan wydatków budżetu środków europejskich Wojewody Mazowieckiego zwiększony został środkami z rezerwy celowej w kwocie 2 622,0 tys. zł z przeznaczeniem na realizację projektu w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

W 2011 r. z budżetu środków europejskich Wojewoda Mazowiecki realizował zadania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Środki w kwocie 27 950,5 tys. zł (78,5% planu), zostały przeznaczone głównie dla Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych na roboty budowlano-montażowe związane z usuwaniem skutków powodzi z maja i czerwca 2010 r. Przyczyną niewykorzystania środków były między innymi oszczędności powstałe z tytułu zmniejszenia wartości robót budowlano-montażowych.

Zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2011 środki na realizację zadań w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwo Mazowieckie w kwocie 5 984,0 tys. zł, zostały wydatkowane w 3,6% (214,6 tys. zł) na dokumentację budowlaną projektu „Centralny Ośrodek Szkolenia Inspekcji Transportu Drogowego – rewitalizacja obiektów WITD w Radomiu” realizowanego przez Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego. Pozostałej zaplanowanej kwoty (2 407,0 tys. zł) nie wydano, z powodu przedłużającego się procesu oceny tego projektu. Ponadto Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej nie zrealizowała planowanych projektów w kwocie 3 577,0 tys. zł¹⁰. NIK pozytywnie ocenia przeniesienie przez Wojewodę Mazowieckiego, za zgodą Ministra Rozwoju Regionalnego, środków w kwocie 5 443,7 tys. zł z RPO WM na realizację PO Infrastruktura i Środowisko i PO Kapitał Ludzki. Niezaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2011 środki europejskie w kwocie 7 975,2 tys. zł wydatkowane zostały przez Komendę Wojewódzką PSP w ramach PO Infrastruktura i Środowisko (7 720,5 tys. zł) oraz PO Kapitał Ludzki (254,7 tys. zł). Środki przeznaczone zostały na realizację czterech projektów¹¹.

NIK opiniuje pozytywnie łączne roczne sprawozdania z wykonania wydatków ze środków budżetu Unii Europejskiej. Łączne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28UE WPR) zostało sporządzone na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej prowadzonej dla budżetu Wojewody. Natomiast łączne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację WPR (Rb-28UE) zostało sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów.

⁹ M.in. w wyniku w wystosowanych 29 lutego 2012 r. przez Wydział Finansów MUW do 12 gmin wezwań do zapłaty.

¹⁰ Z dwóch zadań – „Instalacja kolektorów słonecznych w wybranych jednostkach PSP województwa mazowieckiego” oraz „III etap budowy Ośrodka Szkolenia PSP w Pionkach” – pierwsze przesunięto do realizacji w pierwszym półroczu 2012 r., a drugie nie otrzymało dofinansowania.

¹¹ „Bezpieczne Centrum – wyposażenie jednostek PSP w ciężkie pojazdy i sprzęt ratownictwa technicznego na drogach”, „Usprawnienie ratownictwa na drogach – etap I” oraz „Wsparcie techniczne ratownictwa ekologicznego i chemicznego” (PO IIŚ) i „Wyszkolona, skuteczna i efektywna służba na straży sprawnego i bezpiecznego państwa” (PO KL).

5. Wydatki na dotacje związane z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami przez jednostki samorządu terytorialnego (dalej j.s.t.) wyniosły 2 507 214,7 tys. zł, co stanowiło 79,9% wydatków ogółem w części 85/14 - województwo mazowieckie.

W 2011 r. Wojewoda Mazowiecki wydał dwie decyzje o zablokowaniu wydatków na łączną kwotę 29 820,4 tys. zł, w tym 10 420,9 tys. zł (34,9%) w związku z nierozdysponowaniem środków z tytułu zwrotu podatku akcyzowego oraz 8 800,2 tys. zł (29,5%) w związku z niewykorzystaniem środków w ramach PROW.

NIK pozytywnie ocenia terminowe przekazywanie w 2011 r. gminom dotacji na zadania związane z postępowaniem w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego. Wojewoda Mazowiecki przekazał gminom dotacje w łącznej wysokości 73 360,9 tys. zł. Łączne koszty faktycznie poniesione przez gminy w 2011 r. w związku z przedmiotowym postępowaniem i wypłatą podatku akcyzowego wyniosły 73 323,8 tys. zł. Gminy dokonały zwrotów nadpłat w łącznej kwocie 37,2 tys. zł.

Zwrot środków dotacji udzielonych z budżetu państwa w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego (7 271,0 tys. zł) został dokonany 14 lutego 2012 r., to jest w terminie określonym w § 16 ust. 10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa. W ocenie NIK istniała jednak możliwość wcześniejszego przekazania na rachunek centralny Ministra Finansów środków wysokości 4 916,1 tys. zł, które wpłynęły do Urzędu do 20 stycznia 2012 r. Na podjęcie takich działań wskazuje racjonalne gospodarowanie środkami budżetowymi, szczególnie w warunkach deficytu budżetowego.

6. Łączne zobowiązania w części 85/14 na koniec 2011 r. wyniosły 21 101,0 tys. zł i były niższe o 11 745,1 tys. zł (o 35,8%) w porównaniu ze stanem na koniec 2010 r., w tym zobowiązania wymagalne w kwocie 260,6 tys. zł były niższe o 11 973,7 tys. zł niż na koniec 2010 r. Zobowiązania wymagalne powstały głównie w MUW w związku z brakiem środków w planie finansowym na pokrycie kosztów utrzymania stałego lotniczego przejścia granicznego Warszawa-Okęcie (40,5 tys. zł) i kosztów obsługi logistycznej związanych z egzekucją nieruchomości (62,0 tys. zł) oraz przejęciem przez Mazowieckie Kuratorium Oświaty w 2010 r. zobowiązań zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego (153,6 tys. zł).

7. NIK opiniuje pozytywnie łączne roczne sprawozdania budżetowe: o stanie środków na rachunkach bankowych (Rb-23), z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27), z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28), z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy), z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 WPR) oraz kwartalnych sprawozdań o stanie należności (Rb-N), o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z). Sprawozdania zostały przekazane do Ministerstwa Finansów w terminach określonych w załączniku nr 42 do rozporządzenia

Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹². Sprawozdania Rb-N i Rb-Z przekazano do Głównego Urzędu Statystycznego w terminie określonym w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹³.

Zastrzeżenia NIK dotyczą sporządzonych przez Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego (dalej WINB) i Urząd sprawozdań (jednostkowych i łącznego) Rb-28 za miesiąc listopad, w których nie ujęto (w kolumnie 6 „Plan po zmianach”) decyzji Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 listopada 2011 r. zwiększającej o 53,0 tys. zł plan finansowy WINB. W wyniku błędu pracowników Wydziału Finansów, decyzja ta przekazana została do WINB dopiero pod koniec grudnia 2011 r., to jest po upływie siedmiodniowego terminu określonego w § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych¹⁴

8. NIK ocenia pozytywnie realizację czterech z siedmiu wniosków pokontrolnych sformułowanych po kontroli wykonania w 2010 r. budżetu państwa w odniesieniu do: terminowego przekazywania dochodów na rachunek Skarbu Państwa, przekazywania dotacji z budżetu państwa w wymaganych terminach dla właściwych j.s.t., przedłożenia do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi korekt rocznego rozliczenia oraz rocznego sprawozdania rzeczowo-finansowego z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego za 2010 r. oraz rozliczenia środków znajdujących się na rachunku depozytowym MUW i przekazania na rachunek budżetu państwa kwoty 623,4 tys. zł.

Częściowo zostały zrealizowane trzy wnioski pokontrolne: podejmowano działania w celu zmniejszenia poziomu należności pozostałych do zapłaty oraz kontynuowano działania zmierzające do stosowania przez j.s.t. jednolitych stawek przy pobieraniu dochodów budżetu państwa. Jednak w 2011 r. w dalszym ciągu miały miejsce rozbieżności w wielkości kwot potrąconych przez starostwa powiatowe na dochody własne, między innymi z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności – Miasto Płock potrąciło 5% dochodów, podczas gdy stosownie do postanowień art. 23 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹⁵ wysokość potrąceń wynosi 25%.

Nie w pełni zrealizowany został również wniosek dotyczący nałożonych przez Powiatowe Inspektoraty Nadzoru Budowlanego kar i opłat legalizacyjnych w wysokości 592,4 tys. zł. W 2011 r. do budżetu państwa wpłynęła kwota 2,6 tys. zł oraz dokonano odpisów na 53,2 tys. zł. MUW (dysponent główny) oraz 11 jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2011 r. nadal wykazywało zaległości dotyczące opłat legalizacyjnych i kar w wysokości 536,6 tys. zł. Ustalono, że w odniesieniu do zaewidencjonowanej na rachunku MUW opłaty legalizacyjnej w kwocie 225,0 tys. zł¹⁶ podejmowano opóźnione działania. Pomimo braku należnych od czerwca 2010 r. wpłat, dopiero

¹² Dz. U. Nr 20, poz. 103.

¹³ Dz. U. Nr 43, poz. 247.

¹⁴ Dz. U. Nr 241, poz. 1616.

¹⁵ Dz. U. z 2004 r., Nr 261, poz. 2603 ze zm.

¹⁶ Nałożona postanowieniem 47/04 Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego Powiatu Warszawskiego Zachodniego z 20 kwietnia 2004 r. Decyzją Ministra Finansów z 29 kwietnia 2010 r. opłata legalizacyjna w wraz z odsetkami rozłożona została na 135 rat miesięcznych płatnych w okresie od czerwca 2010 r. do sierpnia 2021 r. Łączna

14 listopada 2011 r. Wydział Finansów poinformował o tym fakcie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego. W toku kontroli NIK, decyzją nr 166/12 z 13 marca 2012 r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego nakazał zobowiązanemu rozbiórkę budynku.

9. NIK informuje Pana Wojewodę, że w związku z przeprowadzoną kontrolą w zakresie wykonania budżetu państwa w 2011 r. w części 85/14 stwierdzono między innymi następujące nieprawidłowości:

I. W Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie (WSSE), dysponent III stopnia:

- niezgodnie z art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych¹⁷ w WSSE przez cały 2011 r. funkcjonował rachunek dochodów własnych. Rachunek ten mógł funkcjonować do 31 grudnia 2010 r. Powyższa sytuacja spowodowała opóźnienia w przekazywaniu dochodów budżetowych na centralny rachunek bieżący budżetu państwa,
- opóźnienia w przekazywaniu środków w kwocie 428,5 tys. zł z rachunku dochodów budżetowych WSSE na centralny rachunek bieżący budżetu państwa (w 8 z 36 zbadanych) – od jednego do 10 dni w stosunku do terminów określonych w § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa,
- uszczuplenia dochodów poprzez przekazanie 30 grudnia 2011 r. z rachunku dochodów budżetowych zaliczki w kwocie 120 tys. zł na poczet ewentualnych zobowiązań z tytułu podatku od towarów i usług (VAT), w tym: 30 tys. zł na poczet rozliczenia za grudzień 2011 r. i 90 tys. zł za styczeń, luty i marzec 2012 r. W wyniku wpłaty zaliczki, według stanu na 25 stycznia 2012 r., po rozliczeniu VAT za grudzień 2011r., w urzędzie skarbowym pozostała nierozliczona kwota 106,4 tys. zł¹⁸ z uwagi na nieistniejące zobowiązanie podatkowe.
- zaniechanie działań windykacyjnych, mające wpływ na wydłużenie terminów w dochodzeniu 14 należności na kwotę ogółem 31,0 tys. zł,
- nieterminowe płacenie zobowiązań w kwocie 106,6 tys. zł, skutkujące zapłatą odsetek w wysokości 222,0 zł.

II. W Wojewódzkim Inspektoracie Nadzoru Budowlanego (dysponent III stopnia):

- poniesienie w grudniu 2011 r., wbrew obowiązkowi określönemu w art. 46 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, wydatków w ośmiu paragrafach klasyfikacji budżetowej w wysokościach przekraczających kwoty ujęte w planie wydatków łącznie o 220,7 tys. zł. Zmiany w planie finansowym zostały wprowadzone dopiero 30 grudnia 2011 r.,
- dokonywanie wydatków ze znacznym wyprzedzeniem w stosunku do terminu płatności: WINB dwukrotnie dokonał płatności z tytułu najmu pomieszczeń o łącznej wartości 60,3 tys. zł przed otrzymaniem faktur, co jest sprzeczne z zasadą racjonalnego gospodarowania środkami budżetowymi,

kwota zobowiązania obejmowała: opłatę legalizacyjną (225,0 tys. zł), odsetki za zwłokę (43,4 tys. zł) i opłatę prolongacyjną (117,4 tys. zł).

¹⁷ Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.

¹⁸ Po rozliczeniu z urzędem skarbowym z tytułu VAT za grudzień 2011r. (wg deklaracji VAT-7 złożonej 25 stycznia 2012 r.) z wpłaconych zaliczek w kwocie 120 000 zł, po rozliczeniu należnego podatku VAT w kwocie 13 578 zł, pozostała nadpłata w wysokości 106 422,00 zł.

- dokonanie w grudniu 2011 r. nieujętego w planie finansowym WINB na 2011 r., wydatku w wysokości 14, 5 tys. zł na poczet czynszu za styczeń następnego roku budżetowego, co było niezgodnie z zasadą określoną w art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) wyeliminowanie przypadków udzielania j.s.t. dotacji na dofinansowanie zadań własnych w kwotach przekraczających 80% wartości zadania oraz rozliczenie udzielonej dotacji na dofinansowanie w 2011 r. pomocy materialnej dla uczniów,
- 2) kontynuowanie działań w celu zmniejszenia poziomu należności pozostałych do zapłaty,
- 3) zintensyfikowanie działań w zakresie nadzoru i kontroli nad wykonywaniem przez j.s.t. zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, w tym dokonywania systematycznych aktualizacji wartości nieruchomości i wysokości opłat za ich użytkowanie wieczyste,
- 4) wyeliminowanie przypadków opóźnień w przekazywaniu jednostkom podległym decyzji o zmianie planu finansowego,
- 5) przekazywanie do Ministra Finansów informacji o dokonanych zmianach w planie wydatków majątkowych w terminie określonym w art. 171 ust. 3 ustawy o finansach publicznych,
- 6) kontynuowanie działań zapewniających jednolite pobieranie przez j.s.t. należnych im dochodów z tytułu realizowania zadań z zakresu administracji rządowej.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Wojewody o przesłanie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, przysługuje Panu Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.